

Студијски програм/студијски програми: Интегрисане академске студије фармације

Назив предмета: Основе фитотерапије

Наставници: Неда С. Гаварић, Небојша В. Кладар, Маја Д. Хитл

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Фармакогнозија II, Специјална фармакологија I

Циљ предмета

Циљ предмета је да студентима пружи основне информације о савременој фитотерапији и њеном значају за медицину и фармацију. Студенти треба да стекну знање о најзначајнијим биљним лековитим производима (БЛП) који се користе код нас и у свету, о њиховом фармацеутском квалитету, активним конституентима, терапијским дозама и механизмима деловања активних конституената, као и о безбедности примене (контраиндикације, специјална упозорења и мере опреза, нежељене реакције, интеракције и последице предозирања).

Исход предмета

Похађањем овог курса студенти би требали да заокруже и интегришу знање стечено из предмета Фармакогнозија I и II, реално процене примену биљних лековитих производа у савременим медицинским системима и да буду способни да класификују дроге и препарате дрога према основним фармаколошким деловањима. Студенти треба да стекну критичан однос према појединим БЛП и другим категоријама биљних производа и објасне предности и недостатке њихове примене. Очекује се да студенти стекну вештину објективног расуђивања примене БЛП и њиховог места у савременим медицинским системима, да стекну вештину припремања БЛП као и комплетне анализе регистрованог биљног и традиционалног биљног лека или дијететског суплемента.

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Фитотерапија. Појам и место фитотерапије у савременој медицини и фармацији.
2. Квалитет, ефикасност и безбедност биљних лековитих производа (БЛП). Остале категорије биљних производа на тржишту.
3. Биљни лековити производи у терапији поремећаја централног нервног система.
4. Биљни лекови производи у терапији поремећаја кардиоваскуларног система.
5. Биљни лековити производи у терапији поремећаја метаболизма.
6. Биљни лековити производи у терапији поремећаја функције органа гастроинтестиналног тракта.
7. Биљни лековити производи код поремећаја јетре и жучних путева.
8. Биљни лековити производи и инфламација.
9. Биљни лековити производи у терапији болести респираторног система.
10. Биљни лековити производи у терапији кожних оболења.
11. Биљни антиоксиданси.
12. Могућност примене биљних производа у превенцији карцинома.
13. Биљни лековити производи у терапији оболења урогениталног тракта.
14. Употреба биљних производа у периоду трудноће и дојења.
15. Употреба биљних производа у педијатријској популацији.

Практична настава (вежбе):

1. Испитивање и контрола општег квалитета биљних лековитих производа и дијететских суплемената (одређивање присуства страних примеса и степена уситњености, основна хемијска испитивања).
2. Испитивање присуства фалсификата у биљним лековитим производима и дијететским суплементима.
3. Испитивање биолошког потенцијала биљних дрога и препарата биљних дрога.
4. Идентификација и одређивање садржаја активне компоненте биљних лековитих производа и дијететских суплемената.
5. GC-MS анализа у праћењу фармацеутског квалитета етарских уља.
6. HPLC анализа у праћењу специфичног квалитета биљних дрога и препарата биљних дрога.
7. Категоризација биљних производа. Анализа и контрола декларисаног састава и упутства за употребу биљног производа.

Литература

Обавезна

1. European Medicines Agency. EMA/HMPC Community herbal monographs. <http://www.ema.europa.eu>

2. Capasso F, Gaginella TS, Grandolini G, Izzo AA. Фитотерапија - Приручник биљне медицине. Прометеј, Нови Сад, 2005.
Допунска
1. Heinrich M, Barnes J, Gibbons S, Williamson E. Fundamentals of Pharmacognosy and Phytotherapy. Churchill Livingstone, Edinburgh, London, 2004.
2. *European Pharmacopoeia*. 2019. 10th ed. Strasbourg: European Directorate for the Quality of Medicines & Health Care, Council of Europe.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методe извођења наставе

1. Теоријска настава (предавања, интерактивна предавања)
2. Практична настава (лабораторијске вежбе)

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	5	усмени испит	20
практични испит	20		
семинар-и	-		